

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
504060.
Конто почт. шиди. 143322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00
Піврічно 30-00
Річно 60-00
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр., Чехословаччині 30 ч. к.
— в усіх прочих краях по
750 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Добрі відсотки
Найбільшу певність
Інтерес
Спокійну голову
Тривке опроцентування
Естетичну книжечку
Резерву на старість

запевните собі, складаючи свої ощадности
в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“,
Львів, вул. Руська ч. 20.

Вийшли з Берези Картуської на волю.

З ізоляційного табору в Березі Картуській
випущено 1. III. ц. р. 21 осіб. А саме:

Пов. Львів: Ласівчук, Любачак Роман, Вер-
гень Теодор.

Пов. Перемишляни: Демкович-Добрян-
ський Антін, Романюк Антін.

Пов. Жовква: Березюк Іван (53-літній селя-
нин), Кукаль Микола, Сушко Степан.

Пов. Сокаль: Бойко Іван, Климів Гриць,
Бошук Петро, Небожук Теодор, Ваврук С.

Пов. Стрий: Тимчій Володимир.

Пов. Березів: Полівка Володимир.

Волин: Воробець Тарас, Даюмок Іван.

Елик Микола, Дроздук Захар, Бжеський Ро-
ман (римо-кат. і поляк).

Полісся: Михайлишин Дмитро.
Усі звільнені українці, крім Бжеського,
котрого арештою посуджено у приналежності
до ОУН, і тому вислано до ізоляційного та-
бору.

Тепер у таборі перебуває ще 79 осіб. З того
українців 58, комуністів 16 (у тому 2 українця)
і поляків 5.

Недавно перевезли з Берези Картуської до
сирожаних в'язниць у Львові Шухелюча Рома-
на і Янова Володимира, в Луцьку Куца Олек-
сандра.

Грецький уряд захитаний?

ПЕРЕГОВОРІ З ПОВСТАНЦЯМИ РОЗБИ- ЛИСЬ.

АТЕНИ, ПАТ. Міністер війни ген. Конділіс
на переговори з повстанцями у Салоніні, які
розбилися. Кружляють поговори, що Ве-
нізельос видав відозву до населення Крети,
вона виступило збройно проти уряду.

ЗАВЗЯТІ БОІ.

ЛОНДОН, ПАТ. Агентія Рейтера подає
теперішні події. По захопленні ареш-
ту лондонської моринярки у Перамі залогом збу-
тованого кружляю „Аверос“ вислали човни по
повстанцям, які почали акцію під проводом ад-
мірала Деместіха. Повстанці усунули старшини,
вирішили урядові; тих, які протестували, повстан-
ці арештували. Захопивши кружляк „Гелі“ і
три торпедовці повстанці здобули перевагу
над сухопутною армією. Тяжкі гармати з ко-
рабля почали обстрілювати артилерію на суші
і тому дуже знищили місто Перамі.

В Афінах дійшло до завзятих боїв по за-
хопленні повстанцями касарень Евзонес. На
скалах підлягали повстанці відповіди крісови-
ми стрілами і гранатами. Тому урядові війська
почали обстрілювати касарні та інші будинки,
які вийшли з Акрополі. Бої тягнулися кіль-
ка годин. Військові урядові війська повели наступ
на бастіон і примусили повстанців піддатися.

УСПІХИ ПОВСТАНЦІВ.

БІЛГОРОД, 4. 3. ПАТ. Білгородський ко-
мандант „Літ Парізієн“ повідомляє, що ста-
новить грецького уряду захитане. На основі
звісток з Атен положення у Греції таке: збуто-
вані флоту сконцентрована на Креті, де пере-
буває Венізельос. Він є паном положення на
Креті та інших менших островах, крім того у
Салоніках, Горній Македонії і Тракії.

Револьюційними військами на Креті про-
водять пожежі. Збутовані війська ушко-
дили військовий літак, які прилетіли бомбарду-
вати збутований корабель.

У Білгороді слідкують зі зацікавленням за
розвитком революції у Греції і люблять
приходити до влади Венізельоса. Він був проти-
ником балканського пaktu і домагався цілої
визволення у справі кордонів Албанії.

ГЕН. ПЛАСТІРАС ВИХАВ З КАНН.

КАНН, 4. 3. ПАТ. Ген. Пластірас покинув
готель, в якому мешкав і цілий день не
вертався. Тому що генерал залишив у готелі
свої речі, здогадуються що не вийшов до Фран-
ції, але до сусіднього міста.

ПОВОРОТ ГИДРОПЛАНІВ.

ПАРИЖ, ПАТ. Агас повідомляє з Атен, що
гідроплани, які уряд вислав в приморськом збо-
мбардувати збутовані військові кораблі, верну-
лись до Атен. Урядовий комуніст каже, що
одна бомба поцілила в кружляк „Аверос“. Ле-
туни досягнули на кораблі пожежу.

ВЕНІЗЕЛЬОС НА ЧОЛІ ПОВСТАНЦІВ.

ПАРИЖ, 4. 3. ПАТ. Агас повідомляє, що
Венізельос став на чолі повстанців.

ДОБРОВОЛЬЦІ ДО БОРОТБИ З ПОВСТАН- ЦЯМИ.

АТЕНИ, 4. 3. ПАТ. Грецька телеграфічна
агенція повідомляє: Літаки напали на два збу-
товані торпедовці недалеко острова Кітери і
почали їх бомбардувати. Який вислід боротьби
покищо невідомо. До урядового війська зго-
лошються масово добровольці. Уряд дістає з у-
сіх сторін телеграмні зі свідченнями довіри. На Е-
гейських островах спокійно.

ПОВСТАННЯ БЕЗПОЩАДНО ЗДАВЛЯТЬ.

АТЕНИ, 4. 3. ПАТ. Прем'єр Цакаріс заявив
журналістам, що уряд здавить повстання без-
пощадно. Венізельос, подає на героя розбій-
ників. Повстання поширилось на Креті і захопи-
ло частинно флоту та армію. Уряд покликав
до війська резервістів. Нині закінчать направи
сімох воєнних кораблів, які ушкодили повстан-
ці під час боїв коло Салоніні.

ЗБОМБАРДУВАЛИ ДІМ ВЕНІЗЕЛЬОСА.

АТЕНИ, 4. 3. ПАТ. Канні є єдиним містом
на Креті, з якого уряд вдерує ще зв'язки. В А-
фінах спокій. Щоденник „Врадіні“ пише, що
літаки збомбардували на Креті дім Венізе-
льоса. Літаки, які вилетіли бомбардувати збу-
товані кораблі, мусіли вернутись, бо лютує бу-
ря. Рада міністрів радить безупинно.

БОМБАРДУВАННЯ КОРАБЛІВ.

АТЕНИ, 4. 3. ПАТ. Літаки в погоні за збу-
тованими кораблями, які відійшли до Крети,
осилили багато бомб і заподіяли великі шкоди.
Між залогом кораблів переполох. Найбільше
ушкоджений корабель „Аверос“.

ШТУРМ ДО КАСАРЕНЬ.

До касарень, які захопили повстанці, виха-
тали, який ушкодили повстанці гарматними ви-
стрілами. Тоді урядові війська почали обстрі-
лювати касарні з гармат, стріляючи у війна.
По довгій стоянці збутовані віддали підла-
лися.

Велика знижка цін!

на лондонські матеріали на сукні, плащі, на шов-
кові матеріали на балеті і візитові сукні

Дім Моді

Львів, Марійська пл. 4.

Європейський Готель.

Обслуга в українській мові

Великий оборот, малий зиск.

ДО ОБОРОНИ.

З ПРИВОДУ НАРАД НАРОДНОГО КОМІ-
ТЕТУ.

Львів, 4. березня 1935.

На вчорашньому місці подаємо коротеньке зві-
домлення з наради Народного Комітету Укр. На-
ціонально-Демократичного Об'єднання, що від-
булася у Львові дня 2. березня. Тут хочемо
спинитися на тому, що виповнило зміст наради
і що надало їм питома політичне обличчя. А це
обличчя надало їм дискусія над теперішнім по-
літичним положенням українського народу в
Польщі. І тому нашим бажанням є схопити і
підсумувати в дискусії те істотне, що було в ній
домінуючим.

Останні події на терені польських законо-
дальних установ, зокрема промова міністра Ко-
сялковського з 14. лютого ц. р. були вихідною
точкою дискусії. Щоби оцінити належно цю
промову та зрозуміти її мотиви, треба було за-
нятися повільно аналізом польської політики
у відношенні до українців у Польщі з одної сто-
рони й аналізом нашої політики від 1920 р. по
нинішній день. Ця аналіза була дуже цікава і
повільна.

Відроджена Польща від початків свого іс-
тування по нинішній день намагається надати
своїй державі суто національний польський ха-
рактер. Найвідповідальніші керівники поль-
ської офіційної політики змагали до того в
різних часах різними шляхами. Перед 1926 р.
йшло вкорочування українських національних
прав і здобутків при допомозі спеціально при-
думуваних проти нас законів і виконавчих роз-
порядків до них. По 1926 р. ніщо не змінилось.
Старі закони хіно-настівського виробу лишили
ся в силі, а крім того єдиний політичний тенде-
нції у напрямі нищення національних еле-
ментів у Польщі ще скріпилися, дорма, що з'я-
вилося, бо санашійною, а тепер безбистіжною ан-
віською. Вони кріпили шоразто більше з дня на
день і в практиці довели до того, що ціле укра-
їнське зорганізоване життя опинилось в ланках
всесвітнього наступу з польської сторони. Воно
стало тереном, на якому останнє переможне
слово мав би мати польський етатизм. Словом,
польська держава намагається стати не тільки
висловником наших потреб, але й арбітром до
цільності чи нецільності, дорма, чи іншої діяль-
ності нашої зорганізованої національної праці і
навіть наших національних аспірацій.

Для цієї політики стало важким і міродай-
ним не те, чого хоче, чого бажає і до чого зма-
гає український нац. організм, а те, чого хоче
і до чого змагає в українській справі польська
навіть недержавна національна рация. А вона
як відомо, змагає до повної національної нівеля-
ції українського народу в свою користь. Для нас
зовсім ясно, що таке завдання непосильне для
полків. Воно непосильне не тільки з історич-
них і політичних причин, але над тим ми не ду-
маємо спинятися на цьому місці.

Коли звернемо очі на чисто політичний від-
тинок польсько-українських взаємин у Польщі,
то прийдемо до дуже цікавих і повчальних вислов-
ків. Перш за все в них дуже багато історичних
аналогій, але ними теж не будемо займатися бо

на не не дозволяють нам ні розміри статті ні вгорі висловлена тема. Прогідально собі деякі факти.

До 14. березня 1923. р. поляки робили все можливе, щоб добути від Ради Амбасадорів суверенні права над Сх. Галичиною. Для цієї цілі вони брали нашої волі і суверену й ухвалили відомий закон з 26. вересня 1922. р. про т. зв. повсякденну автономію і про асесування українського університету. Українці вели тоді політику помірної опозиції супроти Польщі. По 14-тім березня 1923. р. поляки все забули і навіть те зобов'язання, яке прийняли актом з 14. березня 1923. р. відразу поставили в протилежній політиці супроти українців під аман залу. За кілька років настала ситуація на становищі, що ніяких окремих зобов'язань супроти українського народу вони не мають. Тепер вони вже пішли так далеко, що все наше національне життя хочуть зетатувати в усіх міських, регіональних організаціях.

Наша політика по 14. березня 1923. р. стала пасивною декларативною. Вона довгий час носила на собі тире страшиного удару, яким був цей міжнародний акт. Прийшло помітне розпорощення сил, яке тривало до 1925. р., коли то повстало Українське Національно-Демократичне Об'єднання, яке було широко відкритою консолідацією національних сил. Воно виписало на своїх прапорах великі слова національного самоопановання та вийшло на себе важкий обов'язок національного провладу в невичайно складних обставинах польської дійсності. Все увагу звернуло тоді на організаційну працю в усіх ділянках національного життя. Та праця заціпилася і приринулася. Вона дала незначителі результати. Але попри організаційну роботу та її здобутки мусіли йти і політичні боротьби. І вона йшла. Край покрився сіткою політичних організацій. У 1928. р. прийшли перші вибори, в яких українське населення взяло масову участь.

Наші представники вийшли до польських законодавчих установ і там проголосили свою правну-державну декларацію. І цікаво, що доки українська національна політика в Польщі мала наповні чисту декларативний характер, доки вона не висуває ніякої позитивної програми на розв'язку українського питання в Польщі, доки польські відповідальні політичні чинники не звернулися до неї, але навпаки, використовували її для своїх потреб. Перед світом і перед собою вони виправдували тоді свою свої протипольську політику чи то в законодавстві чи в виконанні її прав, або ліквідуванні деяких українських національних здобутків. При всяких нагодах зазначали, що вони, мовляв, хочуть налагодити польсько-українські взаємини в душі своїх міжнародних зобов'язань, але, але українці того не хочуть.

Польсько-українські взаємини, точніше польська політика супроти українців спричинила появу ще одного чинника на польсько-українському горизонті, а саме українського революційного і терористичного чинника. За всі чинники того чинника польська політика почала об'єднати відповідальністю всі українські легальні організації, зокрема організовані політичні чинники.

Колиж українська національна політика, репрезентована і ведена передовсім найбільшою національною політичною організацією. Українським Національно-Демократичним Об'єднанням, вступила на шлях політичного реалізму і висунула позитивну програму розв'язки української проблеми в Польщі, тоді стала вона в очах польських відповідальних чинників зневажливою, нетерпимою і небезпечною. Для польської правлячої еліти було краще і вигідніше мати до діла із непримирними гаслами українського національного екстремізму ніж з позитивними вимогами реальної програми українських легальних чинників. З екстремістами можна боротись усіма засобами, а передовсім безоглядними репресіями і можна ставити їх у потрібні позі закони. У боротьбі з ними можна зв'язатись навіть на тій же асесі, як панифікація чи табор відокремлення. Зате з великим українським національним табором, що веде конструктивну працю, що веде її легально, що не тільки відокремлюється від політичного екстремізму та цілковитого революційного світу, але й відповідає йому безоглядно боротьбу і переможуть її в життя, — з таким українським національним табором навіть дати собі раду. Його не можна ні замкнути в ізоляційному таборі ні спанфікувати. Його домагання реальні і його праця в терені позитивна.

Тому позитивну програму цього табору ігнорують, його повноздатних представників дискваліфікують та намагаються посіяти недовіру між них і населення. Тут польська політика поєднується так далеко, що не вагається присвоювати собі гасла деяких українських демагогів (викидаючи на несоборницьку а рідів організовані українських політичних партій) про те, що

організовані українські політичні партії, це мовляв, загрозливий світ, що ар'ядивими репрезентантами нашої волі українського населення будуть полі люди. Як? Ясно, що не ті, які викинені з тої чи іншої партії, подіють себе за єдиних репрезентантів українського населення та об'єднують болютом партії, у яких ще вчора жили на своєму опозиційному становищі. Але ті, які вийшли з партій, вони не мають потреби на політиці. Словом, польська політика потребує на українському вітнику тільки двох елементів, а екстремістів-революціонерів, які дають їй у руки атути для систематичної ліквідації організованих форм національного українського життя. Його здобутків і набутих прав і свобод угоджених від неї, всімним людей, які з наладу будуть давати аспірацію на все те, що робитиме польська політика і будуть перед світом складати записи, що українцям у Польщі найкраще. Таких ми вже бачили у першому польському сеймі з 1922. р. (Ляків і товаришів), таких ми бачимо і тепер на Волині (Певний і тов.).

Ясно, що незалежні українські політичні чинники, які стоять на сторожі українських національних аспірацій і національної української

дійсності ніколи не дадуть себе зіпхнути зі свого становища і ніколи не закинуть тієї позитивної боротьби, яку вели і ведуть. Вони теж не зійдуть зі своїх позицій, ні не дозволять нікому до ролі наймита. Вони висунули позитивну програму праці і політичної легальної боротьби в Польщі і з неї не зійдуть.

Нема сумніву, що все чесне і гідне в українському народі підтримає українських національних політиків у їхніх змаганнях і дасть патетичну відправу всяким постороннім зазіханням та посяганням по душу українського народу. Найкращою і найгіднішою відповіддю на випади й унаслідок наміри польської політики супроти українського народу може бути тільки найширше закріплення і переведення в життя консолідація національних сил в оборонних цілях.

Зокрема всі члени Українського Національно-Демократичного Об'єднання зобов'язані терезанувати якнайбільше активності і працездатності в організації партійних лав, у призначенні нових членів і в праці над скріпленням національної відпорності та оборозності. Це саме й стало підсумком дискусії Народного Комітету з дня 2. березня.

Наради Народного Комітету.

В суботу, 2-го березня, цілий день ради Народний Комітет Українського Національно-Демократичного Об'єднання. У вранні партійних установ УНДО це зайняла по Народному З'їзді (партійному конгресі) установа партії. У нарадах Народного Комітету беруть участь згідно з постановами організаційного статуту партії делегати місцевих партійних організацій із цілого краю.

В суботу взяло участь у нарадах 55 делегатів з краю. Вони репрезентували 43 партійні організації, а саме: 1) Броди, 2) Луцьк, 3) Жолтків, 4) Рівне, 5) Копичинці, 6) Навітря, 7) Самбір, 8) Калущ, 9) Мостиська, 10) Стрий, 11) Борщів, 12) Коломию, 13) Жидачів, 14) Золочів, 15) Бучач, 16) Рудки, 17) Тернопіль, 18) Краків, 19) Перемисль, 20) Дрогобич, 21) Скалат, 22) Рава Рубеж, 23) Старий Самбір, 24) Львів: повіт 25) Львів-місто, 26) Перемисляни, 27) Бібрку, 28) Комарно, 29) Радошів, 30) Лісськ, 31) Рогатин, 32) Збарж, 33) Сколів, 34) Соваць, 35) Долину, 36) Терембур, 37) Підгайці, 38) Городок, 39) Камінь Стр., 40) Винники, 41) Шараць, 42) Яблонів, 43) Гусятин. З цього тех. причини не прибули делегати від деяких більших парт. організацій як із Березан, Станіславова та Городенки. Слід підкреслити, що участь місцевих організацій у діяльності Народного Комітету була значно більша ніж минулого року.

Наради започаткував обширним рефератом голова партії і Парл. Репрезентації пос. д-р Дмитро Левинський. Він дав звіт про діяльність партійного Проводу і Парламентарної Репрезентації за минулий рік (останні наради Народного Комітету відбулися 1. січня 1934. р.). Крім того докладно обговорив і всесторонньо освітає теперішню політичну констеляцію та положення українського народу в Польщі. Його реферат доповнив ред. Мудрий.

Над цими рефератами вивчалась довга дискусія, що тривала 7 годин. У ній брало участь 26 промовців. Вислідом дискусії є ухвалені ре-

золюції, текст яких оголошено зовтра. Тут згадуємо лише, що Народний Комітет прийняв одностайно до відома звіт про діяльність Парламентарної Репрезентації та висловив їй одностайно не тільки повне довіра, але й призначив за незвичайно важку і відповідальну працю.

Другою точкою наради була справа Українського Національного Конгресу. Інформативний реферат про підготовчі праці до Конгресу виступив пос. д-р Любомир Малавський. Дискусія з цієї справи виявила дуже велике зацікавлення і шире захоплення консолідацією національних українських організованих сил, яку символізує Конгрес для злітання великих згаляти національних завдань. Народа прийняв в справі Конгресу окрему резолюцію, яку теж оголосимо зовтра.

На нарадах бачили ми інтелігентів, селян, робітників і ремісників. Усі вони брали живу участь у дискусії над найважливішою точкою наради, а саме, над розглядом і оцінкою теперішнього положення нашого народу в Польщі. Рівень дискусії був високим, трактування складніших справ поважне і гідне, повне почуття відповідальності. Цілий хід наради свідчить про політичне вироблення та злибке розуміння політичних справ серед усіх учасників. Особливо привабливі і будучими були виступи деяких селян. Їхні промови, безпосередні, глибоко вітні були предметом загального подиву. Подивлюся в них не тільки про безпосередність і ширість, але передовсім політичний розум, орієнтацію в ході подій та здорову логіку в оцінці політичних явищ. Ці селянські делегати були репрезентантами того найціннішого в нашому народі елементу, який зовемо конструктивним, будуючим і творчим і на який ми надіємось.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купівлю книжок для наших братів на заході.

Ахілева пята большевицької армії.

ФРАНЦУСЬКИЙ ГЕНЕРАЛЬНИЙ ШТАБ ПРО ЧЕРВОНУ АРМІЮ.

Французький генеральний штаб видав такий осуд про теперішній стан червоної армії на домагаючи французького уряду, який розглядав користі з військового союзу між Францією і СССР.

Большевицький уряд має добре організовану і боездатну армію, якої нормальний стан сягає 1.300.000 до 1.500.000 вояків. Озброєння армії складається з 5.000 нових гармат і 3.000 панцир, які відповідають вимогам найновішої військової техніки. Однак головна сила большевицького уряду спирається на воєннім летунстві, яке складається з 4.000 літаків найновішої конструкції і 50.000 вишколених летунів. Словом загальне озброєння червоної армії означає генеральний штаб як дуже добре. СССР має теж воєнний промисл, який добре розвивається і може заспокоїти потреби війська. Цього не мо-

жна сказати про загальний промисл. Одні найбільше клопоту вагання большевицькому урядові розпучливий стан комунікацій і засоби транспорту. Большевицький уряд робить в останніх часах усі заходи, щоб направити це до х. Але генеральний штаб сумнівається, чи большевицькому урядові владість направити руйну комунікацій. Тому начальні команди червоної армії звертає в останніх часах найбільшу увагу на будову шосе для самоходів. Їх є вже доволі багато і знаходяться в доброму стані, бо ці шляхи будують згідно з вимогами стратегії. Однак при величезних просторах СССР шосе для самоходів ніяк не заступають зручності залізничних шляхів. Тому дуже важко буде розв'язати проблему швидкої мобілізації збройних сил СССР.

Димісія мадярського уряду.

БУДАПЕШТ, 4. з. ПАТ. На засіданні ради міністрів уряд рішив уступити. Кілька хвилин перед 11-ю год. прем. Гембеш пішов до регента Говіти і повідомив тимчасово владу. Про причини

димісії покищо нема ясних відомостей. Політичні кола переконані, що причиною димісії уряду була політична боротьба за реформу виборчої системи та особисті неспорозуміння.

з польської преси.

К. Закшевський про галицьке москвофільство.

У львівському тижневику „Нове Часи“ з 3. т. м. знаходимо п. н. „Галицьке москвофільство“ статтю К. Закшевського, яка бере в оборону польський уряд і польське громадянство перед українськими закладами штучного підтримування галицьких москвофільських мовців. Треба признати, що рівень тої статті поважний, і тої пристойний і зміст такий, який годиться до безпристрасної спокійної дискусії.

Правильно автор стверджує, що в масі українській (той, що зове себе ще „руським“) селяни і міщани, який бере участь у „тазергофських святах“, москвофілом не є. Правильно теж автор відрізняє старе галицьке москвофільство передвоєнних часів з українською політичною москвофільською течією, якої вістря гостро протиполяється: не аксіома, якої ніхто з нас не оспорує, та про що буда вже через широку мову на сторінках української преси. Зате автор робить дві основні помилки, коли доводить тезу, що українці не мають правди, ідентифікуючи „старорусинів“ з москвофілами.

Отже передусім цілком схиблений аргумент про політичну традицію москвофілів, що „сягає святоюрів в 1848 р.“ Саме Головна Руська Рада у своєму першому маніфесті з 1848 року стверджує на виразному національному протиріччю до становища, покинувшись на членство „16-ти мільйонного народу“. Прапором Гол. Руської Ради був жовто-блакитний прапор і про ніякий москвофільський рух не було тоді мови: саме тоді панувала найповніша національно-політична єдність галицьких українців (русинів). Про перші прояви галицького москвофільства можна казати шойно від „Зорі Галицької“ в 50 рр., але перше виразніше оформлення москвофільства прийшло шойно з виступами Дідницького у „Слові“ в 60 рр. Знаємо також чейже, що первісним джерелом тих москвофільських виступів були вимоги місцевої політичної тактики і що втрималося те москвофільство, перетворюючись уже в цілу течію, шойно тоді, коли ту тактику Дідницького використали російські чинники для своїх цілей.

Ідеологія „Батьківщини“ — це „наша, польська ідеологія табору марш. Пілсудського...“

Ну, слава Богу, дочекався врешті Дмитро Палів справжнього зрозуміння і широкі подяки за свою жертвенну діяльність бодай з одної сторони. Не може вже нарікати на людську невідчужність, — хоч пізно, але нагорода всетаки прийшла. Щоправда, нагорода ще дуже скромна, але дасть Біг, цей перший голос признання несе увагу на засади того діяча і у „вищих сферах“ та може редактор „Перемоги“ й „Батьківщини“ попаде на листу тих „нових“ і „молодих“, які мають внаслідок прийти, як бажані „представники“ українського (русинів) народу. Ось у згаданому вже вище тижневику „Нове Часи“, органи д-ра Вацлава Мейбаума, колишнього головного редактора єврейського „Слова Польського“, нині 101-процентного санатора і пілсудника, чільного представника „4-ої бригади“ у львівській міській раді, в числі з 3. т. м., 2 стор., і шпальта, читаємо буквально:

„Ще багато більше безоглядкою українські політичні ідеали осуджує „Батьківщина“, орган б. посла Паліва. Згідно з тим часописом виступає УНДО-а в своїй був „Безпристрасний“. Провід УНДО-а складається „з політиків, незалежних до віякої особистої жертви, трусів і політичних крамарів“. „Українське партійництво веде подвійну політику катастроф: внутрі і ззовні“. Згідно з „Батьківщиною“ „продовжування політики партій і парцелювання українського народу на партії є шкідливим і вимагає внутрішньої конституції, опертій на одному провіді, за яким стояли б організовані маси“. Цей постулат висуває названий орган „з уваги на засадничі зміни, які поставили в понятті суті національності і супроти зміни, які зайшли у польській державі“ (ці цитати з „Батьківщини“ подаємо у буквальному перекладі з польського тексту за назвою

Тому про ніяку органічну й природну традицію галицького москвофільства не може бути мови. Таку саму помилку робить автор, коли спорадичне прихильне становище деяких галицьких сел до військ ген. Пашкевича, що перемашерували на Угорщину здавлювати тамошню революцію, вважає доказом масових москвофільських настроїв населення. Треба вдуматися у ті часи, — ще найсвіжішого кріпачтва, найбільшої нужди населення, та з другого боку — подиктованої згори вимогами російського великодержавницького інтересу, свідомо-попільної поведінки тих московських військ у Галичині. Небезпечний взагалі буває всяке того рода генералізування випадків; коли пригадаємо нпр. що деякі польські пані обидували на вул. Академічний чи на Ринку російські війська у Львові в 1914 році квітами і що Ст. Грібський вислуговувався гр. Бообринському, то в того ще не виходить, що всі поляки зрадили з приходом москалів і що вони ширі москвофіли!...

Що торкається ролі греко-католицьких духовників на Холмщині, то відсилаємо автора до статтей д-ра М. Андрусика, що перевів на цю тему полеміку з п. Лубенським на сторінках „Бюлетину П.-У.“

Вкінці найбільший промах автора, це повне промовчання факту, що чейже ті „русини“ чи „старорусини“, яких автор боронить перед закидом москвофільства, гуртуються в організацію, яка явно і славно проголошує „єдність рускаво народа“; що тільки кілька тижнів тому відбувся конгрес тої організації у Львові; що найповніший звіт з того конгресу появився російською мовою у російській газеті „Рускій Голос“; що пресовими органами тої організації є той сам російський „неділимський“ часопис і виразно русофільсько-комуністична „Земля і Воля“ і що навіть особисто той промісний „русин“ о. Яворський на тому останньому партійному зїзді РСО декларував свою вірність офіційній ідеології РСО про „єдність народу“, „руську культуру“ і т. д.!! Це факти з нинішнього дня і ніякі вчені теорії тут нічого не допоможуть.

ним польським часописом, тому можливі явлені словесні різниці, які проте не мають ніякого сутнього значіння. — Прим. Ред.).

Коли мова йде про негативну сторінку постулату „Батьківщини“, (пишуть „Нове Часи“), то можемо йому лише заплескати. Цей прецідент наша польська ідеологія табору марш. Пілсудського, яку приймає і поручає до наслідування серед українців п. Палів: нищити партійництво. Справді, бажаво нищити і нищити партійництво не тільки польське, але всяке, отже також українське. Однак єдино чинною і незрозумілою є вимога творити якийсь тотальний політичний провід українців у Польщі на підставі „внутрішньої конституції“. Бо вже в самому постулаті визнається „тотальна держава“, до яких належить група б. посла Паліва, існує суперечність. Коли п. Палів признає ідеологію тотальної держави, то мусять заодно признавати повноту одностайного і одного політичного проводу в польській державі. А галицький провід, який згідно з ідеєю тотальної держави, може класифікувати в Польщі і належить тільки до польської держави, до його уряду, що кермує державним інтересом...“

— Ясно і зрозуміло. Маємо враження, що при такому палком зрозумінні для „негативної сторінки“ „ідеології“ п. Паліва і П. одностайності з ідеологією табору марш. Пілсудського, швидко дійде й до порозуміння щодо „позитивної сторінки“ обох ідеологій. Тим більше, що п. Мейбаум пояснює п. Паліву його, Паліва, ідеологію, справді зрозуміло і переконливо його про ті диліганти висновки, до яких повинен редактор „Батьківщини“ дійти. Хай здорово до них доходить...

Програма

„практично непередестинована до реалізації“.

На критичні уваги „Діло“ про статтю ред. Боніковського п. н. „Підстави розширення української проблеми в Польщі“, відповів „Бюлетин Польсько-Український“ полемічними замітками („Діло“ у відповіді). „Б. П.-У.“ ч. 9.), які чомусь то зраджують поденерування їх автора: ніяк каже навіть відкид, особного-обважлив

шнильний під адресою нашого редакційного референта польської преси!

Тимчасом можна деякі речі устійнити спокійно, без паризування на шкід своїх нервів. Отже адвєртія нам, що „Бюлетин П.-У.“ має до нас звязь, що ми, скептично висловлюючись про деякі тези згаданої програмової його статті, не

Біль зубів

нині вже не страшний. бо
вспокоює його

АСПІРИН

мала таблетка, а успішна.

Дістанете у всіх апіках.

низилися передтм П. навалять і прогавили сутні моменти, скриті в кількох рядках чи навіть словах об'ємного елаборату. Нпр. на наш заміт, що п. Боніковський легковажить собі політичні українські аспірації та аволють їх лише на культурницьку та економічну площину, чуємо відповідь, що на стор. 75 знаходяться три рядки, в яких сказано, що українцям слід дати відстоювану участь „у державній апаратурі разом з допущенням їх на всі становища...“ Чи не краще було б деяким найбільш суттєвим справам присвятити у програмовій статті більш ніж три рядки в одному підкресленім слові?!

Безпідставно теж претенсія до нас, що ми в найбільшій неохоті ставимося до теорії про омпіотенцію держави, як єдиного чинника українського культурно-економічного задоволення. Та наші нехиті диктовані саме почуттям найбільшого реалізму. Не будемо вже суперечитися за слова: що більше реальне, чи гасло територіальної автономії, чи теорія п. Боніковського, щодо якої він сам каже, що залишило на боці питання, чи вона є „практичною передестинована до реалізації“. Але саме з практичного погляду вона, та теорія, у своїх можливостях для нас, українців, дуже небезпечна. Бо наш болюче практичний досвід у Польщі вчить, що такі теорії, які складаються з двох частин, бувають чудово реалізовані — у своїй першій частині. Так було нпр. з утративістичним законом: благодати, які з того закону мали дістати польські діти — дістали вони з надміром, зате благодати української дітвори... Маємо слушну причину боятися, щоб з „омпіотенції і задоволення“ не була реалізована лише перша частина, з залишенням другої ад календарі грекас.

Твердимо теж, що допущення українців до політичної адміністрації та взагалі відповідальних становищ, це не є лише справа амбіції, чи маніфестаційних декларацій, але практична передумова „культурного і господарського задоволення“: бо ніколи до такого задоволення українці в Польщі не дійдуть, коли реалізація їх культурницьких і господарських вимог не буде залежати безпосередньо від урядовців-українців, або коли українці не будуть мати контролю над виконавцями закону. І тому те суто практичне знання відносин, знання польської державно-адміністраційної діяльності може нам висувати вимогу територіальної „автономії“ перед вимогою, яку ставить п. Боніковський.

Не розуміємо теж кляні з терміну „український нарід у Польщі“. Здається нам, що може не треба його учити, де живе український нарід, скільки є його на світі і т. п. Інші тайни, які для польської „ідеології“ веротам бути тайнами таємного постання. Здається нам, що коли змислимо записаний колективний свідомий плановою мовою суцільну територію, то вималеємо під свого органічного зв'язку з однонаціональним колективом поза ланими державними кордонами, — має право шанувати себе народом... Тим більше, що ролі, яку відіграла в житті української нації П. галицька війна, не належить до другорядних...

В усьому разі, „Відповідь „Ділові“ „Бюлетину П.-У.“ стоїть на багатому ґрунті, ніж першова стаття, яку та відповідь боронить: в тієї статті можна і треба полемізувати, а в тієї відповіді знаходяться потки, які всяку дискусію роблять надмірно важкою.

Стаття п. Ст. Лося.

У тому самому числі „Бюлетину“ знаходимо обширну статтю п. Ст. Лося про безнадійність асиміляційних методів і другу частину статті О. Боніковського. Зреферуємо їх чирком разом.

Дешевий місяць

у БЛАВНОМУ БАЗАРІ — Львів, Bołwin 12.
Усі товари по рекламних цінах!
Для прикладу: штрунси 180, флякеля 60 сот.
перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Перший український університетський вечір у Нью-Йорку.

НЬЮ-Йорк, 15. лютого. (Вз. кор.). Під опікою Пресвітнього Соціологічного Клубу університету Нью-Йорк і заходами українського студентського кружка цьогож клубу відбувся в залі педагогічного інституту тогож університету при Вашингтон Плейс у Нью-Йорку в середу вечором перший український університетський вечір з різноманітною, але добірною програмою. Орхестра смичкова Мих. Гайворонського відіграла три точки композицій самого Гайворонського на народних мотивах під диригентурою студента університету Нью-Йорк, Степана Марусевича. Учні школи Василя Авраменка й пані Авраменкова запродукували українські народні танки, а сестра Северина впровадила нову точку, іменно запрезентувала українську народну пісню з різних земель України на живих 11 моделях. Молода сопраністка, голова українського студентського кружка, панна Анна Максимів, відспівала низку українських пісень при фортепианім дострою п. Штембера, а панна Ольга Голубович відіграла низку мелодій на скрипці. Все те йшло гладко й уміло наче в калейдоскопі на велике вдоволення публіки, зложеної в одній третій частині із студентів та професорів університету, а в двох третинах української імміграції та молоді українського роду.

До удачного виведення програми причинилася багато студ. М. Кусій, що поінформувала слухачів коротким а дуже яскравим рефератом про український край і нарід, а після проголошувала кожену точку і додавала відповідні пояснення — очевидно все в англійській мові, але з додатком українських слів, де потреба цього вимагала. Перегляд українських костюмів порівняла вона з виставою американської моди („фешен шов“) і це саово вже прийалося між нашою молоддю.

Вечір отворила передсідниця Соціологічного Клубу панна Моріел Парлямент, а доповнила інформаціями про задачі Клубу панна Джін Сіфер, скарбничка організації.

Для доповнення свята український студентський кружок постарався за дозвіл на улаштування вистави українського мистецтва в одній з кімнат студентського дому. Експонати відступив Союз Українок Америки. Це є в більшій частині з шикарівської вистави. Перший університетський український вечір в Нью-Йорку треба вважати за великий успіх у змаганнях української громади заінтересувати американську публіку українським народним мистецтвом. Галля була виповнена по береги, а це казує на популярність нашої справи.

— 0 —

Московщина zagrożена від півночі.

(УП — Рига.) З розвитком модерної пароплавної техніки значно посилилась також спроба прокласти морську дорогу із заходу на схід через Північно-Ледове Море. Як відомо, майже весь беріг того моря, довгий на 30,000 кілометрів, знаходиться під владою СРСР. В новітніх часах вони пробують використати це побережжя для господарських цілей, заставляючи до цього міліон вигнанців на тиборах на далекій півночі. Задля цього створено й головну управу північно-морських шляхів. Та не лише господарські інтереси тягнуть Московщину на північ. Численні летунські експедиції на північ, делкі задачі, делкі повдання, як ось теперішня а летуном Голубовим, що застриг десь в тундрі, вказують, що повітряні бойсь Московщина настуру на свою територію.

В рамках другої п'ятилітки розбудувала Московщина вже декілька ліній повітряного подучення з півночі. Саме розставлення тих ліній вказує, що при їх будові москалі кермуться стратегічними, а не господарськими інтересами. Також ведуться спроби завести на тих лініях нічні лету. П'ятилітка передбачує будову коло 5,000 нових летунських майданів і дальшу розбудову летунських подучень в рамках загальної програми летунства. До того треба ще додати поєднанні водні подучення спеціальними кораблями через біло-морський канал. Тим поєднується там емпла справа свідомих летунів в північній Фінляндії, Швеції й Норвегії. Москалі роблять все потишні, щоби пізніше поставити світ перед доконаним фактом.

Московщина лицем до Індій.

(УП — Лондон.) Як відомо, Московщина в Середній Азії підготовляє собі шлях до доходу на Індії, розбудовуючи там дороги і залізничні в напрямі Індії та Афганістану. Крім того Московщина розбудовує в повітряні подучення літниками спеціально коло границь Індії. На те призначено досить значні грошові суми і добрі літаки. Вихідною точкою є Ташкент. Звідтіля бу-

дується три нові лінії до Ом, Сталінабад і Чарджу. Зі Сталінабад розбудовується нова лінія на Памірську високорівню. Видно всім балачками про розбросання та мировим заявам Московщина не дуже довіряє, хоча сама може більше аї всіх демонструє за миром. Але тим її демонстрації веречуть наведені факти.

Москалі колонізують Манджурію.

(УП — Париж.) Вся московсько-емігр. преса заповнена оповіданнями про добре життя для московської еміграції в Манджурії. Богато московських емігрантів збирається виїхати туди на поселення. Манджурський уряд ставиться прихильно до всіх емігрантів. Мають поселити москалів в прикордонній совітській границі смугі. Московські емігранти, хоча досі ставились ворожо до Манджурії та Японії, в останньому часі змінили свої настрої, коли почулось, що спо-

ро до якогось конфлікту між Совітами та Японією не приде. Там, де червоні москалі відступляють, білі вступають, щоби не вилусти Манджурії апід своїх впливів, що більше, щоби відвернути від Совітів небезпеку втрати східної Сибірі через посилення московського елементу в Манджурії. В цьому випадку прийдеється мабуть москалям стрізнитись з досить сильним опором лаво-східних українців, які ще своїх позицій досі не здали і адавати не думають.

Вибори на місцях.

ВИБОРИ ДО ВОЛОСНОЇ РАДИ І ВОЛОСНОЇ УПРАВИ В КНІГІНИЧАХ

Хоч у волості Книгиничі, пов. Рогатин, українське населення творить понад 80 пр. мешканців, то при дуже штудернім поділі на виборчі округи та створенні з кількадесятьох нових околичних мазурських колоністів аж 4-ох (!) адміністративних громад і прилученні цих громад до двох найбільших громад з чисто українським населенням, це дало вислід: 10 радних українців, 9 поляків і 1 жида. Щодо партійної приналежності українських радних, то два з них записались до УСРП, всі інші до УНДО, (з деякими відхилками).

Тому, що не було ніяких виглядів на одержання 11-го голосу, потрібного до вибору українця віята, наші радні пішли на компроміс з польською лавоною партією. Українці зажадали для себе на 5-ох членів будучої управи 3 членів, а саме заступника віята й 2 радних, а віддаючи польській стороні віята й одного радного. Компроміс цей а цілости переведено а дію і при виборах 28. II. ц. р. вибрано який

склад волосної управи: віят — поляк людовець, заступник — українець (УНДО), 1-ий лавник українець (УНДО), 2-ий лавник українець (УСРП), 3-й лавник поляк людовець.

Значити треба, що найгірше списалась місц. українська інтелігенція, бо з 3 інтелігентів українців, які входили в склад волосної ради, два ввесь час передвиборчих нарад заявлялись за кандидатами старости, гр. Сібор-Мархощим і проф. Венгліньським. Остаточню переміг т. зв. здоровий хапський розум з вище поданим вислідом. Не зважаючи на те, що на вибори до Книгиничі зібралась ціла фаланга проурядових агітаторів у роді бутих громадських писарів та інших того роду „фахманів“, українські виборці селяни держались дуже гарно.

На терені цілої волости Книгиничі при громадських виборах не було ніде компромісів, крім одної громади Явче.

Радний.

ОПОВІСТКА.

„Карпатія“, Товариство Взаїмних Обезпечень на життя у Львові, подає до відома, що на основі дозволу Міністра Скарбу приймає облігації 6 прц. „Позички Народнової“ на покриття премій від обезпечення під умовинами, устійненими розпорядком Міністра Скарбу з дня 21. липня 1934 р. Дз. Р. П. ч. 66, поз. 582. — Подрібні умовини прийаття облігацій висилає Товариство на бажання інтересованих.

З відчитової сали.

З серії „Академічних вечорів“, о. др Лев Глинка: „Католицька наука про державу“. Сала „Бесіди“, 3-го березня год. 6. веч.

Головні тези цього відчиту були такі: Становище Католицької Церкви до держави як організаційної форми людського життя було завжди позитивне, бо держава як така має своє джерело в Бозі, є установою природного права. Найбільше поширену теорію про початок держави на основі соціального контрасту, що найвишачішим представником її є Руссо, не можна історично доказати, ані правдо сконструувати.

Католицька теза про початок держави авторитативно проголошена папою Львом XIII. а енцикліці з 1. XI. 1885, а саме, що початку держави як організ. форми людського життя треба шукати в Бозі Творцеві, що випінував людську природу соціальним нахилом, який приносить людину жити в спільноті.

Хибні теорії про початок держави, як прим. теорія соціального контрасту або перемоги сильнішого ведуть до хибних висновків, або до перецінювання держави та її завдань до відомої осудженої Кат. Церквою та опрокиненої нії численними світськими навіть некатолічкими теоретиками державного права, тези, що „держави є джерелом і початком всього права“ або до недоцінювання держави як організ. форми людського життя та її завдань до етичних струй, що ставлять собі за завдання зничити державу, як організ. форму людського життя, бо вона в понятті анархістів є чинником насилья над одиницею та причиною асього соціального лиха.

Держава це постійне об'єднання людей на означеній території під одною найвищою аладою для осягнення повного спільного доцасного добра. Суттєвими елементами поняття держави є населення чи народ, територія, незалежна влада.

Від поняття держави треба відрізнити поняття нації, бо нація — це етнічна індивідуальність народу, на яку складаються такі чинники, як спільне походження від одного племені, спільна мова, спільна традиція, спільна історія, спільні звичаї; нації не все відповідає політичній індивідуальності держави, що її головним чинником є незалежна влада. Все таки в XX. ст. принцип національності є одним з головних юридичних та історичних чинників, що обезпечує народ в означену індивідуальну політичну організацію — в означену державу; принцип національності при творенні держави приміж теж Кат. Церква. Метою держави є поше дочасне спільне добро або іншими словами публічне добро спільноти. На думку цивілістів-ретиків публічного права на цілі держави складаються три головні роди вартостей: матеріальний добробут, культура, справедливість. Ті три роди дібр приймає й Кат. Церква як цілі держави з одним застереженням, щоб держава змага-ла до здійснення своєї повної цілі не а якийсь спосіб, але в такий, що відповідає гідності людини та її надприродному призначенню.

Держава є спільнотою природною та завершеною себто спільнотою природно конечною та незалежною від ніякої іншої спільноти людської.

Державна влада як найвищий управний принцип порядку у спільноті згідно з кат. наукою походить від Бога.

Конкретні носії державної влади (державна влада) згідно з кат. наукою не походять безпосередньо від Бога; їх визначення до керми державою залежить від людських актів та істнующих в державі умовин та відбувається через народний вибір або захоплення влади в державі або дідичного наслідства в монархічній устрої або воєнного підбою. Католицька наука має деякі свої застереження щодо влади, яку здобувають деякі меткі одиниці захватом та допуская її тільки у виняткових обставинах.

У католицькій науці суперечується два погляди щодо безпосереднього підмету державної влади, а саме: 1) що безпосереднім підметом держав. влади є народ, який переводить її на

одну або більше осіб та який не може її передати чи віддати. Визначення народом державної влади є правильним невідкладним носієм державної влади; 2) що безпосереднім підметом державної влади є кожноточасний її носій (цар, король, князь, президент); він дістає свою владу безпосередньо з природного права, а не від народу, бо її народ не має і не може передати нікому; народ тільки виборами на народній зборній може визначити кандидата на носія державної влади. Церква не визнає авторитарного становища ні до одної з цих двох теорій, тому католик може свobodно держатися одної або другої теорії.

Кат. Церква відкидає хибну теорію, що народ є джерелом і постійним носієм державної влади, а найвищий орган державної влади це тільки кожної хвилини відкладний урядовець народу. Щодо самого устрою держави та форми правління Кат. Церква не займає одностороннього становища, зате визнає всі три головні форми правління: монархічного, республікансько-аристократичного та республікансько-демократичного рівно добрими, якщо вони є справедливими та відповідають характерові народу, або установам та традиціям предків і публічному добру.

Згідно з кат. наукою існують три головні межі діяльності державної влади, а саме державна влада в своїй діяльності не повинна: 1) порушувати природного права, 2) Божого позитивного права; 3) не повинна переступати границь природного порядку, який належить до сфери діяльності держави. Державна влада у своїй діяльності є зв'язана природним правом. Божим позитивним правом та своєю власною цілю; порушуючи ці межі державна влада порушує принцип законності держави.

У дискусії над відчитом забирали голос о. проф. Конрад, інсп. І. Копач, проф. К. Чехович і о. ректор Й. Салний.

Цим відчитом закінчується цьогорічний цикл відчитів Наукового Богословського Т-ва у Львові.

Нові совітські достойники.

На місце вбитого Кірова і померлого Куйбішева центральний виконавчий комітет комуністичної партії призначив Шубрикова і Градіньського.

Бійки в Мексику.

МЕХІКО, 4. 3. ПАТ. Під час маніфестації проти соціалістичної програми навчання дійшло до кривавих боїв з поліцією. Сім осіб убитих, 30 раних.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— «Фігаро» пише, що міністр моринарки арештує палати послів проєкт будови нового кружляка величина містотні 35.000. Уряд запропонує теж будову другого кружляка такої самої величини в дельті 1. січня 1936.

— Губернатор Мемелю Новакас їде на відпустку, а його місце уже не повернеться на своє місце. Новакас ударив в 1933. р. перемістив націонал-соціалістів і тому стягнув на себе ненависть німців.

— В Неаполі відіслали до Месини два кораблі зі 680 вояками, воєнним матеріалом і самолетами. Кораблі плвуть до східної Африки.

— 300 делегатів французької демократично-національної партії на конгресі домагались проголошення перемиря між партіями.

— На бенкеті гарібальдістів виступив мін. Зовнішніх справ промовою про значіння французько-італійського пакту для організації миру в Європі. Тепер ведуться переговори між державами у справі пакту для центральної Європи і пакту для східної Європи.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духовних потреб наших заточених і шліть на адресу Т-ва «Просвіта» у Львові, Ринок 10/1.

Бійки у Парижі.

На площі Рігоде дійшло до бійки між комуністами монархістичного часопису «Аксіон Франса» і комуністичного «Юмівіте». Дві особи ранені, поліція перевела арештування.

Гостра цензура в Сіамі.

СІАМПУР, 4. 3. ПАТ. Після уступлення королів завели строгую пресову цензуру. Телефонічні комунікації перервали. Ситуація в столиці в Бомбоку спокійна.

Старі і
молоді
хвалять

МИЛО ОЛЕНЬ ШІХТ

54/71 1-2

Заворушення в Греції.

КОНФЛІКТ МІЖ МОНАРХІСТАМИ І ДЕМОКРАТАМИ.

ЛОНДОН, 4. 3. ПАТ. Заворушення в Греції викликали живе зацікавлення. «Таймс» пише, що в останніх двох роках після невдалого державного перевороту ген. Пастіріса загострився конфлікт між монархістами і демократами, який захопив теж армію і моринарку. Політика завжди відігравала велику роль у війську. «Таймс» підкреслює великі заслуги Венізелоса для Греції, який після задушення революції може опинитись знову на вигнанні.

ВОЄННІ СУДИ.

БЕРЛІН, 4. 3. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Атен, що грецький уряд видав строгі розпорядки, щоб адавити бунт. Президент республіки підписав розпорядок про введення воєнних судів і конфіскації майна повстанців. Уряд оголосив мобілізацію трьох річників. Влада арештувала багато прихильників Венізелоса, яких замкнули до спеціального концентраційного табору коло Теб, як заручників.

ЗАВЗЯТІ БОІ В МАКЕДОНІІ.

Югославянська телеграфічна агенція повідомляє з Атен, що головним осередком повстанців є тепер східна Македонія, де плдуть завзяті бої. Залоги в Церес і Кавалля перейшли до повстанців.

Не буде зміни у політиці Мадярщини.

Новий уряд прем. Гембеша.

БУДАПЕШТ, 4. 3. ПАТ. Регент Горті прийняв димісію і доручив прем. Гембешові створити новий уряд. Прем'єр місію прийняв і почав негайні переговори.

Мадярська телеграфічна агенція повідомляє, що димісія уряду має на меті політичне замирення Мадярщини. Неспокій і політична невпевненість, що в останніх місяцях поширились між громадянством, принесли великі шкоди внутрішній і зовнішній політиці Мадярщини. Димісія кабінету уможливить прем'єрові створити новий уряд, який забезпечить ведення доцільної політики внутрі і за кордоном.

Після наради з членами нового уряду прем. Гембеш усталив такий склад уряду: Прем'єр і міністр гондєлєв — Гембеш, міністр закордонних справ — Кая, міністр внутрішніх справ — Кома, міністр скарбу Фабіні (дотеперішній міністр торгівлі), міністр торгівлі — Борнеміс, міністр хліборобства — Дарані, міністр освіти — Гоман, міністр справ — Лаєр.

До уряду зайшли два нові міністри: внутрішніх справ — Кома, член вищої палати і начальник директор Мадярської Телеграфічної Агенції та торгівлі Борнеміс. Оба вони є приятелями прем. Гембеша. Новий уряд зложить присягу і відбуде перше засідання.

Прем. Гембеш заявив співробітникам Мадярської Телеграфічної Агенції, що програми нового уряду не буде ривнитися від політики дотеперішнього уряду. У зовнішній політиці новий уряд піде на переговори з метою зберегти мир; у внутрішній політиці не буде ніяких змін.

ПОГАСИЛИ МОРСЬКІ ЛІХТАРНІ.

САЛОНІКИ, 4. 3. ПАТ. Всі морські ліхтарні на македонському побережжі погасили минулої ночі, щоб утруднити комунікацію залогам збунтованих кораблів.

МАЛТА, 4. 3. ПАТ. Морська влада зупиняє погососки, бунт то до Греції відплинуть англійські воєнні кораблі у зв'язку з революцією.

ЗМІНА ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ?

ПАРІЖ, 4. 3. ПАТ. Французька преса подає обширні вістки про хід подій у Греції. «Пті Парізієн» пише, що грецький уряд хотівся гострих репресій і амобілізував три річники сухопутного війська і два річники моринарки. «Ле Матен» пише, що грецькі події можуть мати великий вплив на закордонну політику. Невідомо, що буде з балканським пактом, проти якого Венізелос віддав кампанію.

ПАРІЖ, 4. 3. ПАТ. З Атен повідомляють, що визначні діячі, які стоять поза політичними партіями, зголосились до през. Заміса, щоб припинити пролив крови.

АРХИВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЕМІЛІЯ БРОНТЕ

БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.

Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.

ЦІНА 1 ЗОЛ. 50 СОТ.

Пересилка 50 сот. більше.

Обмежена кількість примірників.

Мешканева мораторія для безробітних.

ВАРШАВА, 4. 3. ПАТ. Рада міністрів продовжила до 30. вересня ц. р. мешканеву мораторію для безробітних, які займають одну, або дві кімнати.

Нова 200 мільйонна позичка.

ВАРШАВА, 4. 3. ПАТ. Рада міністрів прийняла в суботу 2. березня ц. р. проєкт закону, який уповноважує міністра скарбу розписати нову внутрішню позичку в квоті 200 мільйонів золотих у золоті. У найближчих днях уряд перешле проєкт закону до сейму. Позичка призначена на розбудову комунікацій, будівельного і водного руху та сплату і конверсію внутрішніх довгів держави. Позичку оплатять виплати до 50 років поступовим ліксуванням облігацій. Крім постійних відсотків уряд може призначити тем премії.

Коли установлять премії відс. на перевищити муть з прд. Копітал і відс. матимуть забезпечення рухомого і нерухомого майна держави. Купони будуть звільнені від податків від капіталів і рент. Облігації цієї позички матимуть права публічних паперів.

В найближчих днях уряд перешле до сейму проєкт новелі до закону про кризовий дохід від доходу податку. Підвишку цього податку платитимуть ті позичники, яких річний дохід з платень перевищує 6.400 зол.

Міські Театри у Львові, у вівторок 5. березня.

Великий Театр

год. 7-30 — Нині

„К р и к“

ціна під одного з лікарів.

в Театрі Різноманитостей

год. 7-30 веч.

Останній раз

год. 7-30 веч.

„Мій коханий дурнику“

правдивий сучасний гумор.

з життя наших установ.

Загальні Збори Українського Технічного Т-ва.

В педілю, 3. ц. м., як ми утора коротко подали, відбуло У. Техн. Т-во у Львові свої річні Загальні Збори в приватності понад пів сотні членів. Отворив Збори голова Т-ва інж. Осип Васюта, оглядаючи в першу чергу речі помешних у звітовому році членів, а саме інж. Альбіна Барнівського й інж. Стефанько. Цю згадку вислухали присутні стоячи.

Секретарівання обняв інж. Ковальчук. На внесення інж. Мельника прийнято без читання протокол з попередніх Загальних Зборів.

Голова інж. Васюта здій обширний ввіт в діяльності за минулий рік. Присутні довідалися в нього між іншим, що число членів зросло у звітовому році, що Т-во виявляє даліше живу діяльність, працюючи при помочі різних своїх комісій і рефератур. Особливо важна під теперішню пору нашого інтенсивного господарського розвитку праця комісії розбудови українського промислу, яка проявилася між іншим діяльною участю у виставі українського промислу в Станиславові та об'єктову акцією для оснування Пром. Банку. З фахових секцій найживіша була секція екон.-торговельна (експортівців).

Внутрішню життя Т-ва зосереджувалося у доміні, де відбувалися постійні щотижневі сходи загальні і секційні, вдебільша з рефератами.

Відтак скарбниці Т-ва д-р інж. В. Лукашевичий зложив подрібний насовний ввіт, обговорюючи рівночасно поодинокі позиції бізнесу та загальний матеріальний стан Т-ва. Цей стан за останній рік покращав і довгі Т-ва помітно зменшилися. У. Т. Т. видає фаховий двомісячник „Технічні Вісті“, які розсилає своїм членам безплатно. Домінію, яку Т-во удержує, коштує місячно 100 зол. Це, як і загаланий журнал, є важливішими позиціями, що обтяжують фонд Т-ва.

В дискусії висловлювалися питання, звязані зі звітами. Відтак на внесення голови Контр. Комісії, інж. Дурбана (старш.) Збори ухвалили абсолютною головою інж. Васюти і Раді за рік 1934. Під адресою устаткованого після 3-ох літ жертвенної праці голови інж. Васюти висказало багато слів признання і вдячності.

По короткій перерві вибрано головою Т-ва інж. Василя Рижевського через аклямацію. Новий голова заняв місце при президіальному столі і з житою вибору виголосив промову, торкаючись минулої і майбутньої діяльності Т-ва. Доповнено теж Радю новими членами на місцях тих, що згідно зі статуту устаткували. Ці члени є: інж. Величко (адруге), Лискович, Адамчук і Мацюрак. Заступником вибрано інж. Телена.

Контрольну Комісію залишено у давньому складі.

В дискусії над планом праці і бюджетом видигнено цілу низку справ. Інж. Дутка (Станиславів) висказав бажання станисл. секції, щоб частину вкладок тамових членів призначити на потреби секції. Також порушено справу знижки вкладок, об'єму журналу, есент. замінки його на квартирний, справу домівки, відчитів, праці серед технічного достру і серед робітників, справу банку і загалом розбудови українського промислу. Зокрема порушено справу безробіття і затруднювання фахових сил в українських установах, особливо кооперативних. У цій дискусії забирали голос інж. Мельник, Храпливий, Райтарівський, Дурбак (ст.), Дутка, Несторович, Рудик, Пестернак, Лукішевський, Васюта, Гавалко, Рижевський та інші.

В год. 2-й повол. Збори закінчилися. Згадаємо тут ще, що попереднього дня уторі відбулись товариські сходи членів у доміні Т-ва при вул. Костюшка 3.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходи, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— Робітня футер Юліана Гаушенського, Львів, пл. Капітульна 3, 1. пов. Тел. 54-46. 395 110-7.

— Магази постелі Р. Джала, Львів, Хорутини 3, поручає: коври, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 43-100

— ВШ. Калентам фірми О. Ониско — при вул. Галицька 20, — подається до ласк. відома, що склад порцеляни і скла по найдешевших конкурентних цінах під фірмою „Жеремка“, Руська 18 — є під управою О. Ониско і поручається ВШ. Громадянству. Просимо пам'ятати: вул. Руська 18, напроти входу до Усп. Церкви! 1053 2-10

— Ірина зі Сулимів і д-р Теодор Мисюки складають замість повідомлень про своє виччання, яке відбулося 2. березня 1935 р. в Станиславові 25 зол. на Рідну Школу, 25 зол. на Українських Івалідів і 25 зол. на Шпиталь ім. Митрополита Шептицького у Львові. 1064

— Свято відкриття вистави УСС. у Станиславові відбулося в неділю 3. березня ц. р. в год. 12. впохули. Виставу відкрив плакат виставового комітету, д-р К. Возвізке, що ширимі словами привітав присутнього на відкритті б. прем'єра дра Костя Левицького, б. воєвоного отамана УСС д-ра Никифора Гіряка, буши. старшини Української Армії та всіх численно зібраних громадян. З черги ширшу промову виголосив д-р Никифор Гіряк, що спеціально сплинувся на зв'язках Станиславова з УСС. Після того дав повонення до поодиноких експонатів д-р І. Іванець. Виставу заповідає у Станиславові на три тижні.

— Поворот зими. Нагла зміна вітрів спричинила велику зміну в природі. Північно-східні і східні вітри виперли ціленим-західні вітри анд Європи і низькі стільки полярного зима, що в півній Європі настала знову зима. Вночі зі субли на неділю в цілій Польщі і Німеччині стали падати сніги при спадку температури на кілька ступнів нижче зера. У Виліні цотовано аж —9, у Львові та Кракові —3. В Карпатах упал сніг на кількадесяті см. Про морози звідають з Румунії, а навіть з Еспанії. А проте — бузми дикі качки й гуси та інші перелетні птиці, як по відомляють з краю, прилітають даліше. Отже весна все таки за плечима.

— Незаконне побирання езекуційних коштів. Міністерство старбу видало обіжаник у справі незаконного побирання езекуційних коштів.

Невластиво побирається кошти за кожну дальшу езекуційну чинність того самого роду, виконувани на основі одного титулу, напр. за двократне зайття або побір належитості, хоча згідно з міністерським розпорядком в такому випадку слід побирати кошти тільки один раз. Крім того міністерство звертає увагу на невластиво побирання езекуційних коштів за введення ліцензій; побирається кошти від суми залеглости, а не від суми, добутої з езекуційної продажі. Побирається теж оплати за унічення, хоча платник заплатив залеглість перед одержанням унічення. На випадок викриття дальших неправильностей винуваті будуть потягані до дисциплінарної відповідальності.

— У 85-літні роковини уродни президента Чехословаччини Т. Г. Масарика в дні 7. березня ц. р. чехословачський консулат у Львові не буде урядувати. Зате консулат буде приймати цього дня чехословаччини громадян і приятелів Чехословаччини від год. 11. до 13. вполудне в будинку консулату при вул. Уейського 4.

— Процес за вбивство мін. Перацького. У пресі появилася вістка, що процес за вбивство мін. Перацького відбудеться у Варшаві в подвійній правні. Краківський „Л. К. Ц.“ заперечує правдивість цієї вістки і каже, що цей процес в тому реченні не відбудеться.

— Безплатні поштові скриньки для сільських громад. Аг. Вєхуд повідомляє, що польському листу лист і телеграфія пропозажи меморіал у справі удосконалення поштової обслути „сільського населення. Хлібороби домагаються, щоб у пошт. урядов засталися безплатні поштові скриньки для сільських громад. Для сіл, більше віддалених від поштових урядів малиб задержати дотеперішній спосіб доручування кореспонденції за посередництва громад, однак і що систему мають уліпшити й вона повинна забезпечити тайну переписки і певність доставки.

— Матура абсолювентів технічних шкіл. Польське м-ство віроісповідань і освіти видало розпорядок у справі матури абсолювентів технічних шкіл. Абсолювенти держ. технічної школи в Варшаві та Злітніх середніх шкіл, до яких прийяття залежне від покінчення 6 клас гімназії давнього типу, здають іспит зрілості для екстерістів математично-природничого типу.

— Новий історичний роман. Доц. д-р П. Феденко написав великий історичний роман, який незабаром вийде друком.

— Інтерес бути українцем. У торговельнім суді у Станиславові зареєстрували „українську фабрику дзвонів“ під фірмою „Магас і С-ка“ такі спільники: Ізраель Лайб Бергер, Озіас Маркус Рот і Шимон Бергер. Дзвони, як усі догадуємось, призначені для наших церков; тому підприємці вибрали собі відповідний фірму.

— Львівська хроніка. Бібліотекар дернатової клініки при вул. Пекарській, 34-літня Марія Махорек утопився у власній лазні в приступі епілепсії. — В костелі Барбарини помер нагло 76-літній швець Людв. Метекс ім. св. Франциска. — В домі громадських службовців при вул. Кушенича хтось розбив хату і забрав 120 зол., векслі та облігації.

— Краєва хроніка. В Перемишлі засуджено Натана Фогля на 18 місяців за кривоприпису. — Президент м. Станиславова, п. Хованець зрештував, щоб стати директором львівського Банку Гіпотечного.

— Практики пана контрольного. Перед окружним судом у Рівному станув комісар скарбони контролі Стефан Швіц, що аславився викриванням тайних горілен, за що діставав окремі премії. Хоча ті нагороди принесли йому кількадесят тисяч зол., він не вдовольнявся тим доходом і пробував збогачуватися ще при помочі провокації. Стверджено в багатьох випадках, що фляшки зі самогвом, які знаходжено у різних людей, були підкинені. Крім того пан контрольний натягав селян на позички, які вони боялися йому відмовити, щоб опісля не вкрити у них самогону. Він радо брав також векслі з підписами селян, а векслі очевидно дисконтывав, не клопочучись ними більше. Платила за нього опісля з великими коштами життя. Зловживання контрольного Швіца стали врешті такі голосні, що занялася ними влада. Його усунули з посади і поставили перед суд. Розправа скінчилася засудом на півтора року вични і на гривну 200 зол.

— Замість карі смерті досмертна вичина. Окружний суд у Станиславові розглядав справу Карла Лещака, засудженого на кару смерті за грабункове душогубство. Після першого присуду найвищий суд звелів перевести нову розправу. Другим разом суд присяжних видав знову смертний присуд. Оборонськ вніс знову касацію до найвищого суду, який вправді вдержав вердикт присяжних суддів, але звелів одночасно трибуналові вимірити іншу кару. Трибунал засудив Лещака на досмертну вичину.

— Самогубство українця у Ч. С. Р. Як сповідають чеські газети, 27. м. м. виволоди в стан біля Осеку тіло закінчившого своє життя самогубством інж. Рудольфа Хропка. Покійний залишив дружину й дитину. В останніх часах був зайнятий у шахті „Когноор“.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ПЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ

— Зловживання в тютюневій гуртіні. Вже то в Тернополі. Крім браків у магазині на коду кількочастять тисяч зол. стверджено, що правитель гуртіні М. Шпімер підробляв чеські ІКО і таким чином заінкасував 8.000 зол. Його арештовано.

— Маєток у торбі жєбрака. До жидівського шпиталю в Гродні привезли 63-літнього жєбрака Герша Еліна. Недужим заопікувалася припадково одна жидівка, заявивши готовість покрити кошти лічення до 10 днів. Тимчасом оказалось, що „бідак“ мав у торбі значний маєток. Знайдено при ньому щадничу книжочку на 600 доларів, 1.300 дол. готівкою, кілька тисяч зол. і акти на гіпотечне забезпечення на 31.300 зол. Разом находилося в торбі жєбрака 48.000 зол. Еліна перебуває покищо у шпиталю в Гродні він не має воліти. Далі його живнуть в Америкі.

— З Польщі. В Познані викрито комуністичну організацію, якої членами були студенти університету, а навіть ученики одної гімназії. Арештовано кільканацям осіб. — В Хоржові арештовано управителя фонду безробіття Ю. Гавицзеля і касієра М. Коціка за крадіж 20.000 зол. — У варшавській фільгармонії розпочався міжнародний скрипковий конкурс при участі кількадесятьох представників різних держав.

— Кривавий вибір королеви забави. На одній забаві в Домброві Гіринчій вибирали королеву забави. Одні домагалися вибору одної пани, другі іншої. Колиж вибрано своячку арештовано 25-літнього Зиг. Стаха, прийшло до вибору. Противники його, покидаючи забаву, кидали на Стаха і один ударив його крилом по голові, а хтось інший вбив йому ніж у груди. Стах згинув на місці. Троєх учасників забави яку влаштував спортовий клуб „Орел“ арештовано.

— Чудом уратувалися від смерті. Як повідомляють з Нью-Йорку, п-на Ірина Тарнавська, дочка ньюйорського українського католицького душпастиря, діяльна наша громадинка в Штатах, а тепер у Нью-Йорку, заважала незвичайно

